

אור הנר

עורך נריה אטון

ל' ניסן תשפ"ג:

כניסת שבת: 18:55
 יציאת שבת: 19:47
 רבינו תם: 20:36

ימים שישי שבת
 ראש חודש אייר

פדיונות הודיע מצורע

דבר העורך

”כי תבואו אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם לאחוזתה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם”

בדיוק כפי שאמרתי, כל מה שעושה הקב"ה הכל לטובה". והקשה ה'בן יהודע', מה חידש להם בזה רבי עקיבא, הרי תלמידיו שמעו זאת ממנו פעמים רבות, בכל מה שקרה איתם היה מזכיר להם מאמר זה, אם כן מה רצה רבי עקיבא לחדש להם במעמד זה שגם לאחר שהתברר המקרה אמר להם רבי עקיבא, אמרתי לכם וכו'.

ומבאר ה'בן יהודע': האדם שפותח פיו לטובה אפילו אם נגזרה עליו גזירה לרעה אפשר שתתבטל הגזירה. ולכן אמר ר' עקיבא אתם רואים שהכל היה לטובה, כל זה מחמת שאמרנו בכל עת ושעה - 'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד', כי בזה נפתח פתח לטובה - שיתהפך הדבר לטובה ולברכה. אבל אם לא היינו אומרים - יכול להיות שזה הייתה גזירה רעה.

לפנינו סיפור מדהים הממחיש עד כמה כל מה שהקב"ה עושה לטובה. מספר בעל המעשה: "היתה לנו חתונה במשפחה, ורצינו להגיע בזמן לחופה. הזמנו מונית אבל המונית התעכבה, ובסופו של דבר

היתה לנו עגמת נפש גדולה, על שהפסדנו את החופה וגם שנגיע כל כך מאוחר. לאשתי זה היה אכפת מאד, ואני, שרק לאחרונה שמעתי את שיעור על 'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד', התחזקתי וחזקתי גם את נוות ביתי בכך שהכול לטובה.

כששמע זאת הנהג, הוא אמר לי: "אתה אומר שהכול לטובה? אני אספר לך איך הכול לטובה. פעם הייתי עם הרכב בשכונת גוש שמונים שבירושלים וחיכיתי לנסיעה, אולם בדיוק אז אף אחד לא היה צריך מונית. הסדרן הודיע שמזמינים נסיעה לרמות ואני הודעתי שאני לוקח את זה. אמנם רמות זה לא גוש שמונים וזה אף קצת רחוק, אבל כשאין משהו אחר, זה עדיף מכלום.

נסעתי לכתובת שאמרו לי, וכשהגעתי ראיתי את מעילו של זה שהזמין אותי, מתקפל לתוך רכב אחר. הוא כנראה התיימש מלחכות ועצר מונית אחרת. הרגשתי חסר מזל, אלא שאחרי כמה דקות עצרו אותי שני אנשים וביקשו שאקח אותם לחדר המיון בבית החולים שערי צדק.

הכנסתי אותם בשמחה. הגענו למיון ולפתע התמוטטתי על מקומי. התקף לב זה דבר שאיני מאחל לאף אחד, אבל אם כבר, אז המקום הטוב ביותר לעשות את זה, זה חדר מיון. הצוות מיהר לטפל בי, ובורן ה' יצאתי מכלל סכנה. הרופאים אמרו לי שהגעתי לבית החולים במצב קשה מאד. אם היו

מאחרים את הטיפול בעוד זמן מועט, מי יודע אם היה את מי להציל. רק תחשוב איך זה נראה, שאני מצטער על נסיעות שהפסדתי, בזמן שהקב"ה מארגן לי בצורה הכי מדויקת שאגיע למקום שבו יוכלו לטפל בי הכי טוב, ועוד משלמים לי על כך שאסע למיון " (גיליון השגחה פרטית).

יה"ר שנוכח לדעת ולהאמין שכל מה שה' עושה הכל לטובה, שבת שלום ומבורך.

רש"י הקדוש ע"ה מסביר במתק לשונו: הצרעת שהייתה בקירות הבית הייתה בשורה טובה לבני ישראל, משום שהטמינו האמוריים (יוצאי ארץ אמור, שהיו גרים בארץ ישראל לפני כן) מטמונים של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו בני ישראל במדבר, וכשאותו יהודי רואה צרעת בקירות הבית, עליו לנתוח את קירות הבית, ובכך מוצא את המטמונים הללו.

אומר רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א: עליו לדעת, התורה נצחית היא, ומה שנאמר בה נאמר לכל דור ודור, והמצב הזה בו נראה לאדם בכל עת שנהיה לו נגע בבית, בענייני ממון בנוקים שונים או בדוחק הפרנסה, בענייני בריאות הגוף או הנפש, בחינוך הבנים והנחת מהם, בנוקי שכנים, בשידוכים או בזרע של קימא, או כל דבר אחר, עליו לדעת שתוכו רצוף אהבה, רצון הקב"ה להביא את האדם לטובתו האמיתית והשלימה, ובתוך הצרה גנוזים מטמונים של זהב וכסף, אלא שבהתחלה הם מכוסים ואינם ניכרים.

ביסוד הדברים ביאר הרב הקדוש רבי ישראל טאוב ה'דברי ישראל' זיע"א:

המדרש רבה (ויק"ר י"ז, א), על הפסוק "ונתתי נגע צרעת" - מביא את הפסוק בתהלים (תהלים ע"ג א) "אך טוב לישראל". ולכאורה מה עניין זה לזה ומה שייכות הפסוקים אחד לשני. מסביר ה'דברי ישראל': מפרשה זו של נגעי בתים למדים אנו ש'אך טוב לישראל', שכל הנהגתו של הקב"ה היא לטובה, וכמו שתכלית הנגע הייתה למען ימצאו את המטמוניות שבקירות הבתים, כך גם בשאר נגעים וייסורים, ססוף מעשה במחשבה תחילה להשפיע עליו את הטובה, וגם מידת הדין והגבורה נועדה להביא את הטוב והחסד.

וממשיך ה'דברי ישראל' ביסוד גדול: לכאורה יש להקשות, אם כן הם פני הדברים, מדוע נקט הכתוב בלשון 'נגע' והרי אין זה אלא 'ענג', שבני ישראל מוצאים מטמוניות, ודבר זה הינו ענג בשבילם. ומבאר

ה'דברי ישראל' יסוד עצום: למראה עיני האדם כשפוקדים עליו להרוס את ביתו הלוא הוא נגע, אך באמת מי שהיה מאמין באמונה שלימה שכל מה שה' עושה לטובה הוא עושה ובטוח היה שכן הוא לטובה - מצא אוצר ונהפך מנגע לענג, וזה שהיה מתרעם על שנצטוו להרוס את ביתו ולא היה מאמין שהוא לטובה - הוא לא מצא אוצר, והיה לו זה באמת נגע צרעת.

והוכיח זאת ה'בן יהודע' (ברכות ס): מאותו מעשה שהיה עם רבי עקיבא, שהלך בדרכו עם תלמידיו ובידיהם תרנגול חמור ונר. בדרכם הגיעו לעיר אחת, חיפשו מקום ללון ואיש מאנשי העיר לא אבה להכניסם לביתו. נענה רבי עקיבא ואמר כל דעביד רחמנא לטב עביד (כל מה שהקב"ה עושה, לטובה הוא עושה). ושכבו לישון במדבר, הגיעה רוח - וכיבתה את הנר, הגיע חתול - ואכל את התרנגול, הגיע אריה וטרף את החמור. ועל כולם הכריז 'כל דעביד רחמנא לטב עביד'. באותה הלילה נכנסו האויבים לעיר ולקחו את כל בני העיר בשבי. ואילו את רבי עקיבא ותלמידיו לא לקחו מכיוון שלא ראו ולא שמעו אותם... נענה רבי עקיבא ואמר לתלמידיו: "ראו איך התגלגל הדבר

פניני הבן איש חי

למה לי (עיין רשב"ם פסחים ק"ט. ד"ה כל בשר), ושיערו חכמים את כמות המים הצריכה לכדי שיעלה בהן כל גופו של האדם, ונמצא ארבעים סאה.

ולכאורה אפשר לרמוז את זה גם מדברי הפסוק עצמו, ללא צורך במדידות, על פי מה שיש לשאול מדוע התורה כתבה לנו שירחץ הטמא במים - פשוט שהרחיצה היא במים ולא בדברים אחרים, אלא באה התורה ללמד אותנו שעל הטמא לרחוץ עצמו במי - מ', כלומר מים בשיעור מ' סאה. הרי שבתורה עצמה נרמז לנו שיעור מי המקווה.

אור החיים על הפרשה

"וראה את הנגע והנה הנגע כי הבית ירמוז אל גוף האדם שהוא בקירת הבית שקערורות ירקרקת או אדמדמת ומראהו שפל מן הקיר" הבורא שמצינו לחכמנו ז"ל בספר מסביר האור החיים הקדוש: הוזהר שדרשו כן בפסוק והובא אל הפרשה זו רמזה התורה מפעלות ה' בהנהגתו עם הרשעים, שבחרו במטעמי יצר הרע שהוא יקרא נגעי בני אדם.

ואמרו בזוהר הקדוש (ח"א קפ"ז) כי הקב"ה נותן הנפש בגוף האדם, "שקערורות" שמילה זו מורכבת אם היא מצליחה מה טוב, ואם לא הוא עוקרו משם וחוזר ושותלה במבטא וכאלו אמר שקע ארורות במקום אחר. שנסקע בו בחינת היצר הרע והוא מה שרמזו כאן בנגעי הבית, שנקרא ארו.

פרפראות לתורה

"ובין החיה אשר לא תאכל. אשה כי תזריע וילדה זכר" רבי משה בן נחמן הרמב"ן עומד באגרותיו על הקשר הקיים בין סוף פרשת "שמייני" לתחילת פרשת "תזריע".

"ולקח למטה שתי צפרים חיות טהרות"

חכמים אחרונים מעירים, שהמילה "צפור" היא בגמטריא "שלום". בהבאת הציפורים על ידי המצורע המיטהר יש איפוא רמז לבעל לשון הרע, שחטאו לא יכופר עד שיתקן במעשים מה שקלקל בקרב הבריות על יד השמעת דברי רכילות ולשון הרע. לפני כן גרם בפיו לפירוד לבבות בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. לכן מוטלת עליו החובה לעשות הכל כדי לתקן כל מה שפגם בחטאו ולהחזיר על כנו את השלום והאחוה בקרב הבריות...

"אשה כי תזריע וילדה זכר"

למה אמר תזריע? אמרו חכמינו ז"ל כל שאשתו תובעת לבעלה, פרוש: מרצה אותו, משמחת אותו, מפייסת אותו וכד', זוכה לבנים מצורע הם רק על פי אהרן הכהן או אחד מבניו, משום טענת מספר לשון הרע: "וכי מה חטאתי, והרי איני אומר אלא את האמת"... אמרה לאברהם בא נא אל שפחתי (בסיפור הגר), גם רחל אמרה ליעקב הנה אמתי בלהה בא אליה. מצינו שהאימהות הקדושות כל מעשיהם היו לשם שמים. והנה המילה ת'ז'ר'יע ר"ת - תלמידים זכאים, רבנים, ישרים, ענווים.

"זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן"

הובא בספר "פרדס יוסף": הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זיע"א ביאר את הטעם שכל דיני מצורע הם רק על פי אהרן הכהן או אחד מבניו, משום טענת מספר לשון הרע: "וכי מה חטאתי, והרי איני אומר אלא את האמת"... לזה הצריכה אותו התורה שילך אל אהרן ובניו, כדי שילמד ממידתו של אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום ושינה מדיבורו בשביל השלום, כלומר, שפעמים הרבה על האדם להמנע מלומר את האמת (אל יאמר שקר, אבל אמת אינו מחוייב

ינית
בת רחל
ת.נ.צ.ב.ה.

ארלט חנה
בת פריחה
ת.נ.צ.ב.ה.

דוד (עמרם)
בר עיישה
ת.נ.צ.ב.ה.

לאה בת
סוליקה רביבו ז"ל
(ה"ד)
ת.נ.צ.ב.ה.

מז"ד
רבי אלעזר אבוחצירא
בן שמחה
רבי עובדיה יוסף
בן ג'ודג'יה
רבי יודם מוכאל
אברג'ל בן דינה
ת.נ.צ.ב.ה.

זיכנו ה' יתברך להגיע לחודש המיוחד חודש אייר. מזלו של חודש אייר הוא שור, שכן בחודש זה השור מוצא עשב מאכל כדי שובעו.

השם אייר הגיע מהעיר בבל ומקורו בשפה האכדית "אארו" שמשמעותו 'אור'. בתנ"ך מכונה חודש אייר בשם: "חודש זיו", על שם השמש הזוהרת וזורחת בחודש זה ועל שם ניצני האילנות שנראים בחודש זה. השם מוזכר במלכים א' (ו, א): "בשנה הרביעית בחודש זו הוא החודש השני".

מייחסים לחודש אייר סגולות רפואיות, ומשליכים זאת על העובדה, שבחודש זה החל לרדת המן במדבר. המן נקרא 'לחם אבירים', לחם של מלאכים, בהיותו מזון זך ונקי ללא פסולת, אותו נצטווה העם ללקט איש כפי צורכו ומידתו. לחם אבירים מורה גם על כך שהמזון הזה נבלע באבירים ללא פסולת וללא מותרות וזה שורש רפואתו.

בגמרא במסכת שבת מובא שמאייר ועד עצרת, הרפואה מתחזקת ומועילה. ראשי התיבות של אייר הם: אני ד' (יד) רופאך. וכן: "אויבי ישובו יבשו רגע". בחודש זה מרפא אותנו הקב"ה בכבודו ובעצמו, שהיא רפואה שלמעלה מהטבע, העוקרת את החולי כאילו לא היה מעולם. עוד מובא כי הגשמים שירידים בחודש אייר הם רפואה גדולה לכל החולאים הרמב"ם מלמדנו כי עיקר

הרפואה - באכילה. ע"י הברכה וכשרות המאכל זוכה האדם להפריד את החלק הגשמי שבמאכל, וזוהי הדרך לזכות לרוח הקודש.

אין חודש המלא מצוות עשה דאורייתא בכל יום ויום כחודש אייר, בו מצווים ישראל במצווה היקרה - ספירת העומר.

יש שנהגו לצום תעניות בה"ב בתחילת חודש אייר (וכן בתחילת חודש חשון אחרי חג הסוכות) מחשש שמא שמחת חג הפסח התפשטה יתר על המידה ופרצה גדר.

חודש אייר מסמל את תחילת הקיץ. במדרש שמואל בהקדמה למסכת אבות מובא מדוע דווקא בחודש זה יש ללמוד את מסכת אבות: ומסביר: "מכאן מתחיל הזמן להתחמם, ומתעוררים התאוות הגופניות, ויצר הרע מתחיל להשתחרר ולהתגבר. על כן נהגו מחודש זה ללמוד את מסכת אבות מדי שבת, שהיא מליאה תוכחות, ומעוררת את האדם לרדוף אחרי כל מידה טובה ומגברת יצר טוב על יצר רע". (הידברות)

האם מותר להסתפר ולהתגלח בראש חודש אייר שחל ביום שישי? גם כשחל ראש חודש אייר ביום שישי, מנהגינו להחמיר שלא להסתפר ולהתגלח,

אך מי שמיקל בדבר, אין למחות בידו, שיש לו על מי שיסמוך. אבל השואל יש להורות לו שלא יסתפר. (ילקו"י ספיה"ע)

יגלח את כל שעריו את ראשו ואת זקנו (ויקרא י"ד, ט) מעשה שהיה - כף היה: במספרה אחת המתנינו חמשה אנשים בתור לתספורת. לפתע, הגיע יהודי בריצה, וכשהוא מתנשם ומתנשף פנה אל הספר והתחנן: "אני ממחר מאד, אנא תספר אותי כעת, ואשלם לך ששים שקלים, פי שנים ממחיר התספורת". (באותה מספרה מחיר התספורת הוא שלשים שקלים).

הספר התנצל ואמר: "ממתנים כן לך לך פניך חמשה אנשים בתור, וכיצד איכל להקדים אותך על חשבון זמנך?".

"אתה יודע מה - הגיב האיש - גם אשלם לך מחיר כפול עבור התספורת שלי, וגם אשלם את דמי התספורת עבור כל החמשה שבתור...".

הספר פנה אל החמשה ושאלם: "האם מוכנים אתם להמתין ששספר את האיש תחלה, ואתכם אספר בחנם?". כל החמשה, שעקבו אחר המשא-ומתן בין הספר לעוקף התור, השיבו פה אחד, שהם מוכנים ל"עסקה", והאיש התישב על כסא התספורת.

לאחר שסיים הספר לספרו, עמד המספר, שלף שלשים שקלים מכיסו, הניחם על השלחן, וחיש מהר נמלט מהמספרה... קצת התעורר ופיה מעגן בין הספר לחמשת המתנים בתור; הספר הודיעם: "הסכם התספורת

הספר, שלא הסכים מעולם לספר בחנם, יכול לטעון כלפי החמשה: היה עליכם לדרוש מהאיש, לשלם מראש עבור התספורת (וכאמור, התשלום הוא עבורכם, ואני רק "מגשר" בהסכם שנעשה ביניכם לבניו), ומשלא דרשם זאת, הרי שהספדתם לעצמכם, וכעת אני מוכן בשום אופן לספר בחנם, ולכן כל אחד מקם יצטרף לשלם לי...

לסכום: כל אחד מחמשת המתנים צריך לשלם לספר עבור התספורת שלו.

האם מותר להסתפר ולהתגלח בראש חודש אייר שחל ביום שישי? גם כשחל ראש חודש אייר ביום שישי, מנהגינו להחמיר שלא להסתפר ולהתגלח, אך מי שמיקל בדבר, אין למחות בידו, שיש לו על מי שיסמוך. אבל השואל יש להורות לו שלא יסתפר. (ילקו"י ספיה"ע)

לדפואה שלומיה
ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מידה בת רחל

לדפואה שלומיה
נפתלי בן נעמה
ציונה בת נעמה

נג'יה
בת סרה
ת.נ.צ.ב.ה

מרי מרים
בת רחל
ת.נ.צ.ב.ה

דבורה
בת אביגיל
ת.נ.צ.ב.ה

"זמירתם לכם"

ועוד ראשונים שמצוות ספירת העומר כל יום היא מצוה בפני עצמה, וזה הטעם שמברכים כל יום על ספירת העומר, ולכן אפילו שכח לספור יום אחד יכול להמשיך לספור בברכה.

ולכן להלכה: אם שכח או הזיד ולא ספר ספירת העומר אפילו רק לילה אחד, אינו יכול יותר לברך על ספירת העומר מהלילה שלאחר מכן והלאה, אלא יספור בלא ברכה. דספק ברכות להקל. וכן אם טעה ומנה מספר אחר, ולא נזכר עד הלילה השני, אינו יכול לספור עוד בברכה. וכל זה כששכח לספור לילה ויום, אבל אם נזכר ביום יספור המנין של אותו יום בלא ברכה, ושוב יוכל לספור בלילות שלאחר מכן בברכה. והוא הדין אם שכח כמה לילות ובכל פעם נזכר ביום וספר בלי ברכה חוזר וממשיך לספור מכאן ואילך בברכה.

הלכות ספירת העומר

נחלקו הראשונים אם מצות ספירת העומר היא מצוה אחת המתמשכת על פני ארבעים ותשע יום, וזה מה שנאמר בתורה: תמימות תהיינה, וממילא אם שכח יום אחד חיסר במצוה ואינו יכול לספור, שאין כאן תמימות, או שמצוה זו היא מצוה בפני עצמה בכל לילה.

בעל הלכות גדולות דייק מתיבת "תמימות" שכל ימי ספירת העומר - מא' עד מ"ט לעומר - הם מצוה אחת ארוכה, ולכן אם שכח לספור ספירת העומר יום אחד, הפסיד את המצוה ולא ימשיך לספור בברכה, כמו שרשרת שאם חוליה אחת נקרעה היא כבר לא שרשרת.

דעת התוספות במסכת מנחות (סו. סד"ה זכר): הרא"ש

נספחים לטבלה: (הטבלה בעמוד הבא)

1. באופן שיאמר: "יהי רצון מלפניך כשם שעזרתני לספור את העומר עד היום, שהיום הוא כך וכך לעומר, כך תסייעני להגיע לסיום הספירה ולחג מתן תורה".
2. אדם ששכח לספור ספירת העומר לילה ויום, יכול לספור עד שמונה עשרה דקות לאחר השקיעה (אפילו שעברו שלוש עשרה וחצי דקות מהשקיעה, ועבר זמן צאת הכוכבים) משום ספק ספיקא, שמא כל יום מצווה בפני עצמה, ושמא זמן מהלך מיל הינו עשרים וארבע דקות, ואם כן שלושת רבעי מיל הינו שמונה עשרה דקות. (ילקו"י ספיה"ע עמ' רמ"ד)
3. אפילו שלא נתכוון לצאת ידי חובה בכתיבה יצא, שיש לסמוך בנ"ד על סברת הפוסקים דס"ל מצוות אין צריכות כוונה.

ממחרת השבת

בס"ד קיבצנו כמה מקרים שאדם שכח לספור מתי יכול להמשיך לספור בברכה ומתי אינו יכול:

מקרה	דין	טעם
שכח לספור בתפילת ערבית, ונזכר לאחר שקרא ברכת המפיל (בקריאת שמע שעל המיטה) עם שם ומלכות	יספור ספירת העומר בברכה עם שם ומלכות, וטוב שלא יאמר את הפסוקים שאחרי הספירה	במקום צורך מותר לדבר לאחר ברכת המפיל (ילקו"י ספיה"ע עמ' שד"מ)
שכח לספור ספירת העומר והגיע זמן בין השמשות למחרת	יספור מיד בלי ברכה, ומכאן ואילך יכול להמשיך לספור בברכה, וישתדל להקפיד בשנה זו לספור רק לאחר צאת הכוכבים	משום ספק ספיקא, שמא עדין יום, ואם תמצא לומר שכבר לילה, שמא כל יום מצווה בפני עצמה (שם רל"ו)
שכח לספור עד מחרת סמוך לבין השמשות והתחיל להתפלל מנחה, ובאמצע תפילת עמידה נזכר שלא ספר, ורואה שעד שיסיים את תפילת עמידה יגיע זמן צאת הכוכבים	יספור ספירת העומר דרך תפילה בברכת שמע קולנו 1	לדעת הרמב"ם ועוד כמה ראשונים ספירת העומר מדאורייתא, ובמקום ביטול עשה צריך להפסיק בתוך התפילה (שם שמח)
שכח לספור עד מחרת סמוך לבין השמשות ונכנס לבית הכיסא, ומשער שעד שיצא יגיע זמן צאת הכוכבים	יספור ספירת העומר בלא ברכה, אפילו בבית הכיסא	במקום אונס רשאי לקיים מצווה בבית הכיסא (שם שג)
שכח לספור עד מחרת לאחר צאת הכוכבים, 2 אך לפני צאת הכוכבים לשיטת ר"ת	מכאן ואילך סופר בלי ברכה	מנהג העולם לחשב את זמן צאת הכוכבים כדעת הגאונים, ועוד שלדעת רבי יוסי זמן בין השמשות הוא כהרף עין, אם כן כבר הגיע זמן צאת הכוכבים (שם רלו)
הרהר בליבו את מנין ימי הספירה והתכוון לשם ספירת העומר, ולאחר מכן שכח לספור לילה ויום	ממשיך לספור בברכה	משום ספק ספיקא, שמא הרהור כדיבור, ואם תמצא לומר שלא שמא כל יום מצווה בפני עצמה (שם קצז)
כתב במכתב את יום הספירה, אך שכח לספור לילה ויום	ממשיך לספור בברכה	משום ספק ספיקא, שמא כתיבה כדיבור, ואם תמצא לומר שלא שמא כל יום מצווה בפני עצמה 3 (שם ר)
שכח לספור את העומר בלילה, וביום טס לחו"ל וכאשר נחת באותה ארץ עדין חל אותו יום של הספירה שפספס, ובמקום מגוריו כבר הגיע זמן צאת הכוכבים	יספור מיד בלא ברכה, ומכאן והלאה יכול להמשיך לספור בברכה	משום שאנו דנים שאין לו לאדם אלא מקומו ושעתו, ובאותה ארץ עדין יום (שם ריז)
שכח לספור ספירת העומר ביום תמישי בערב (ליל שישי), ולמחרת התפלל ערבית וקיבל שבת מבעוד יום, ונזכר אחרי ערבית לפני שקיעת החמה שלא ספר	יספור מיד בלא ברכה, ומכאן והלאה יכול להמשיך לספור בברכה	יש הסוברים שתוספת שבת זו אינה מחשיבה כלילה וודאי ועוד יש הסוברים שכל לילה מצווה בפני עצמה (שם רמו)
ילד מתחת לגיל בר מצווה ששכח לספור לילה ויום	ממשיך לספור עם ברכה	משום שכל ספירתו מדין חינוך ועדיין צריך לחנך אותו לספור עם ברכה (שם שח)

פרקי אבו

מעלות החסידות לא יוכל להשיג כי אם גדול בתורה, ולא הביטן למד שהמתבייש לשאול מחשש שילעגו עליו יישאר תמיד בספקותיו, ולא הקפדן מלמד כראוי, אלא צריך שיסביר פנים בהלכה לתלמידיו, ולא כל המרבה בסחורה יותר מדי (רש"י) מחכים בתורה. ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש לישיב בראש ולהורות הוראות (רע"ב):

משנה ו

אף הוא הלל ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים. אמר (לה): על דאטפת. על שהיית מלסטם את הבריות ומציפן בנהר, אטפונך הציפוך בנהר. וסוף מטפיך יטופון ימותו גם כן מתים באותה מיתה:

משנה ז

הוא היה אומר: מרבה בשר באכילה (רע"ב) מרבה רמה כשמת יש לו רימה ותולעה (רש"י). מרבה נכסים, מרבה דאגה וצריך לפזר נפשו לחשוב לכאן ולכאן (רע"ב). מרבה נשים, מרבה כשפים גורם להן שיעשו כשפים להרבות באהבה, והשנואה תעשה פי שניים עד שתטה ליבו (ר' יונה). מרבה שפחות, מרבה זמה. מרבה עבדים, מרבה גזל סתם עבדים גזלנים. מרבה תורה, מרבה חיים שעל ידי התענוג יתקצרו ימיו, ועל ידי עמל התורה יאריכון. מרבה ישיבה, מרבה חכמה מי שמרבה בתלמידים, התלמידים מחדדים אותו ומרבים ומוסיפים על חוכמתו. מרבה עצה, מרבה תבונה. מרבה צדקה, מרבה שלום על ידי שנהנים מממונו אוהבים אותו ומרבה שלום בעולם (ר' יונה). קנה שם טוב, קנה לעצמו לא יניחנו לאחרים, היפך מן המרבה נכסים, כי במותו יעזבם וילך בלא חמדה ריקם מהם. קנה לו דברי תורה, קנה לו חיי העולם הבא:

משנה ח

רבו יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי. הוא היה אומר: אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך כי כמה שתלמד אתה עדיין בתחילה (ר' יונה). כי לכה נוצרת לשם כך יצאת לאוויר העולם.

חמשה תלמידים היו לו לרבו יוחנן בן זכאי, ואלו הן: רבי אליעזר בן הרקנוס, ורבי יהושע בן חנניה, ורבי יוסי הכהן, ורבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערף. הוא היה מונה שבחן:

רבי אליעזר בן הרקנוס, בור סוד כבור מים שטחו אותו בסיד (רע"ב) שאינו מאבד טפה כך הוא לא שכח אפילו דבר אחד מתלמודו (רש"י). רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו שהייתה מחזרת על כל בתי מדרשות שבעירא וואמרת להם: בבקשה מכם, בקשו רחמים על העובר הזה שבמעיי, שיהיה חכם (רע"ב). רבי יוסי הכהן, חסיד שעושה לפניו משורת הדין. רבי שמעון בן נתנאל, ירא חטא.

ורבי אלעזר בן ערף, מעין המתגבר חריף ומחודד יותר. הוא היה אומר: אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הרקנוס בכף שנייה, מכריע את כלם מפני שהיה כבור סוד שאינו מאבד טיפה (ר' יונה). אבא שאול אומר משמו: אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הרקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בן ערף בכף שנייה, מכריע את כלם משום שלענין הבקיאיות והזיכרון היה רבי אליעזר

משנה א

רבי אומר: איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם שבכל מידותיו ילך בדרך הממוצע, ובזה תהיה תפארת לעצמו ותפארת לבריות. והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרך של מצות לא נתפרש בתורה שכרו של המקיים מצוות. והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה מה שאתה מפסיד מסחורתך ומממונך מפני עסק המצווה, ושכר עברה הנאה שאתה נהנה בעבירה כנגד הפסדה העתיד לבוא לך ממנה. והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עברה - דע מה למעלה ממך שהקב"ה רואה ויודע כל מעשי בני האדם (ר' יונה) עין רואה ואין שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין: וזוכר את הכול כאילו נכתב לפניו.

משנה ב

רבו גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר: יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ בסחורה להתפרנס (רש"י), שיגיעת שניהם משכחת עון אינו חומד וגוזל ממון אחרים. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון מלסטם את הבריות ומשכח תלמודו (רע"ב). וכל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמהם לשם שמם לא להתכבד ולא ליהנות מהם ולא להשתרר עליהם (ר' יונה), שזכות אבותם מסיעתן לאותם העוסקים בצורכי ציבור, ולא מצד השתדלותם וצדקתם של הציבור עומדת לעד. ואתם, מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם הואיל ואתם עוסקים לשם שמיים נחשב לכם כאילו הכול בא מצד השתדלותכם, ולא בגלל זכות אבותיכם וזכות הציבור (רע"ב):

משנה ג

היו זהירין ברשות להתרחק מן השלטונות (ר' יונה) „ שאין מקרבין לו לאדם אלא לצרף עצמן לחקור בני אדם. נראין כאוהבין בשעת הנאתו. ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו:

משנה ד

הוא רבו גמליאל היה אומר: עשה רצונו כרצונך שאפילו בשעה שתעשה חפצך תעשה לשם שמיים (רש"י). כדי שיעשה רצונך כרצונו. בטל רצונך מפני רצונו של הקב"ה, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך יפר עצת כל הקמים עליך.

הלל אומר: אל תפרוש מן הצבור אלא תשתתף בצרתם, ואל תאמן בעצמך עד יום מותך שהרי יוחנן כהן גדול שימש בכהונה גדולה שמונים שנה, ולבסוף נעשה צדוקי, ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו עד שתגיע לניסיון כמותו ותינצל, ואל תאמר דבר סוד שאי אפשר לשמוע שאינך רוצה שאחרים ישמעו שסופו להשמע שסוף הדבר להישמע בעולם, כי עוף השמיים יוליך את הקול. ואל תאמר לכתשאפנה מעסקי אשנה, שמה לא תפנה אלא עשה תורתך קבע ומלאכתך ארעי (ר' יונה):

משנה ה

הוא היה אומר: אין בור (אדם ריק מכול), ירא חטא כי מתוך הריקות שבו, גם מן העבירות לא ידע להישמר (רע"ב) ולא עם הארץ חסיד את

ת פרק ב'

מכריע, ולעניין החריפות והפלפול היה רבי אלעזר בן ערך מכריע (רע"ב):

משנה ט

אָמַר לָהֶם רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי לְתַלְמִידָיו, צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹהֵי דַרְךְ דְּרַבֵּי יִשְׁרָה שְׂדִיבְק בְּהָאָדָם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, עֵין טוֹבָה מִי שֶׁשָּׂמַח בְּחֻלְקוֹ (ר' יונה). רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, שִׂדְבַק אֶל חֵבֶר טוֹב. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, שְׂכָן טוֹב כִּי שָׁכַן טוֹב עֲדִיף מִחֵבֶר טוֹב, שֶׁאֵת שִׁכְנוֹ רוֹאֵה הוּא כֹל שְׂעָה בְיוֹם וּבְלֵילָה וְלוֹמַד מִמַּעֲשָׂיו (רש"י). רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, הַרוֹאֵה אֶת הַנוֹלָד צוֹפֵה וּמְבִיט בְּמָה שֶׁעֵתִיד לֵהוּיֹת (רע"ב). רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, לֵב טוֹב לִפְנֵי שֶׁהֵלֵב הוּא הַמְנִיעַ לְכָל שְׂאֵר הַכּוֹחוֹת. אָמַר לָהֶם, רוֹאֵה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְךָ מְדַבְּרִיכֶם, שְׁבַכְלָל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם שֶׁהַכּוֹל תְּלוּי בְלֵב (רש"י).

אָמַר לָהֶם: צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹהֵי דַרְךְ רַעָה שְׂיִתְרַחַק מִמֶּנָּה הָאָדָם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, עֵין רַעָה כִּי הִיא יְסוּד כֹּל מִידֵה רַעָה וּמִמְנָה יִבּוֹא לַעֲשׂוֹת דְּבַר רַע (ר' יונה). רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, חֵבֶר רַע. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, שְׂכָן רַע בְּהִיוֹתוֹ בַּעֲצָמוֹ רַע אֶל חֵבְרָיו וּשְׁכֵנָיו (ר' יונה). רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, הַלּוֹהַ וְאִינוֹ מְשַׁלֵּם שֶׁאִם לֹא יִשְׁלַם לֹא יִמְצָא מִי שִׁילוּוֹנוֹ וְיִהְיֶה מוּטַל בְּרַעַב (רע"ב). אַחַד הַלּוֹהַ מִן הָאָדָם, כְּלוֹהַ מִן הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא מֵאַחַר שֶׁהַמְּקוֹם עֵתִיד לִפְרוֹעַ לְמַלוּוָה (רש"י), שְׁנֵאָמַר (תְּהִלִּים ל"ז) לּוֹהַ רִשְׁעַ וְלֹא יִשְׁלַם, וְצִדִּיק הַקֶּבֶ"ה חוֹנֵן וְנוֹתֵן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, לֵב רַע. אָמַר לָהֶם, רוֹאֵה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְךָ מְדַבְּרִיכֶם, שְׁבַכְלָל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם:

משנה י

הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים כֹּל אֶחָד מִחֻמְשַׁת הַתַּלְמִידִים הָאֵלּוּ (רש"י). רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (בְּן הַרְקִנּוֹס) אוֹמֵר: יְהִי כְבוֹד חֵבְרָךְ חָבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ, וְאֵל תְּהִי נוֹחַ לְכַעֲוֹס שֶׁאִם אֵתָּה נוּחַ לְכַעֲוֹס אִי אִפְשָׁר שֶׁלֹּא תִזְלַל בְּכַבּוּד חֵבֶרךָ (רע"ב). וְשׁוּב יוֹם אַחַד לִפְנֵי מִיתְתְּךָ בְּכֹל יוֹם וְיוֹם עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה, דְּשִׂמְאָה לְמַחַר אֵתָּה מֵת (רש"י). וְהוּי מִתְחַמֵּם כַּנְּגַד אֹרֶן שֶׁל חֲכָמִים שֶׁתִּשְׁמַע לְדַבְּרֵיהֶם, וְהוּי זְהִיר בְּגַחְלָתוֹ שֶׁלֹּא תִכּוֹה שֶׁלֹּא תִעַנֵּשׂ עַל יָדָם אִם תַּעֲבוּר עַל דְּבָרֵיהֶם, שְׁנֵשִׁיכְתָּן נְשִׁיכַת שׁוֹעֵל שְׂרִפּוֹאֵתָה קֶשֶׁה, לִפְנֵי שִׁשִּׁינֵי דְקוֹת, עֲקוּמוֹת וְעֲקוּשׁוֹת (רע"ב), וְעֲקִיצְתָּן עֲקִיצַת עֲקָרָב קֶשֶׁה מִנְשִׁיכַת נַחֲשׁ, וְלַחֲשִׁשְׁתָּן לַחֲשִׁשַׁת שְׂרָף מֵהַ שֶׁרָף הַזֶּה אִינוֹ מִקְבֵּל לַחֵשׁ כֶּשֶׁאֵר הַנְּחָשִׁים, כִּי תַלְמִיד חָכֵם - אִם תִּקְנִיטְנוּ וְתִבּוֹא לִפְיִסּוֹ, אִינוֹ מִקְבֵּל פִּיּוּס, וְכָל דְּבָרֵיהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּחִידוּד וּפְלִפּוּל מִחוּכְמַתָּם הַשׁוֹרְפֹת בְּקִרְבָּם (ר' יונה):

משנה יא

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ (בְּן חֲנַנְיָה) אוֹמֵר, עֵין הָרַע מִי שֶׁאִינוֹ שָׂמַח בְּחֻלְקוֹ וְעוֹיֵן אֶת חֵבְרָיו הַעֲשִׂיר מִמֶּנּוּ מִתִּי יַעֲשִׂיר כְּמוֹהוּ (ר' יונה), וְיִצֵר הָרַע, וְשִׁנְאָת הַבְּרִיּוֹת שְׂנֵאת חֵינִים (רש"י), מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם שֶׁהַכּוֹל מִקְלָלִים אוֹתוֹ וְתַחּוּל עֲלָיו קָלְלָתָם וְיִצָא מִן הָעוֹלָם (תוֹס' יוֹם טוֹב):

משנה יב

רַבִּי יוֹסֵי (הַכְּהֵן) אוֹמֵר, יְהִי מִמּוֹן חֵבְרָךְ חָבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ. וְהִתְקוֹן

עֲצָמְךָ לְלִמּוּד תּוֹרָה, שְׂאִינָה יִרְשָׁה לָךְ אֶל תֹּאמַר: הוֹאִיל וְאִבָּא חָכֵם גְּדוֹל הִיָּה, אִפֵּי אֲנִי אֵהִיָּה כְּמוֹ כֵן בְּלִי שׁוּם טוֹרַח (רש"י). וְכָל מַעֲשֵׂיךָ יְהִיו לְשֵׁם שְׁמַיִם אִפֵּי בְשַׁעָה שֶׁאֵתָּה עוֹסֵק בְּאִכִּילָה וּבִשְׂתִיָּה וּבְדַרְךְ אֶרֶץ לֹא תִתְכוּן לְהֵנַאת גּוֹפֶךָ (רע"ב):

משנה יג

רַבִּי שְׁמַעוֹן (בְּן נִתְנָאֵל) אוֹמֵר: הוּי זְהִיר בְּקִרְיַאת שְׁמַע (וּבִתְפִּלָּה) שִׁיְהִיו בְּזַמְנָם (רש"י). וְכִשְׂאָתָּה מִתְפַּלֵּל, אֵל תַּעֲשֵׂ תְּפִלְתְּךָ קִבְעַע וְאוֹמַר: אִימְתִי אִפְרוּק מִעֲלָי חוּב זֶה (רע"ב), אֶלֶּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים שֶׁתִּהְיֶה מִכּוּוֹן דַּעֲתָךְ (רש"י) לִפְנֵי הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאָמַר (יִזְכָּר ב) כִּי חֲנוּן וְרוּחָם הוּא רוֹצֵה בְּתַחֲנוּנִים אֶרְךָ אֶפְסִים וְרַב חֶסֶד וְנָחֵם עַל הָרַעָה שְׁבִרִיבֵי תַחֲנוּנִים מִרְחַם מִיד (רע"ב). וְאֵל תְּהִי רִשְׁעַ בְּפָנֶי עֲצָמְךָ אֶל תַּחֲזִיק אֶת עֲצָמְךָ כְּרַשַׁע, שֶׁמֵּתוּךְ כִּי אֵתָּה יוֹצֵא לְתַרְבוֹת רַעָה לְגַמְרֵי (רע"ב):

משנה יד

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (בְּן עֶרְךָ) אוֹמֵר, הוּי שְׂקוּד לְלִמּוּד תּוֹרָה, וְדַע כְּדִי שֶׁתַּדַּע מֵהַ שְׁתִּשְׁבִּיב לְאַפְיִקוּרוֹס כּוֹפֵר בְּתוֹרָה שֶׁבַעֵל פֶּה (ר' יונה). וְדַע לִפְנֵי מִי אֵתָּה עֵמַל לִפְנֵי מִי אֵתָּה יַגַּע בְּתוֹרָה, לִפְנֵי בּוֹחַן כְּלִיּוֹת וְלֵב, וּבִזָּה לֹא תִתְפַּתֵּה לְנִטּוֹת לְדַעֲתוֹ שֶׁל הַאִפְיִקוּרוֹס (ר' יונה, רע"ב). וְנֵאָמַר הוּא בַעַל מְלֵאכְתָּךְ ה' יִתְבַּרַךְ שִׁשְׁלָם לָךְ שְׂכָר פְּעֻלְתְּךָ:

משנה טו

רַבִּי טְרַפְּוֹן אוֹמֵר: הַיּוֹם קָצֵר חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה (רע"ב) וְהַמְּלָאכָה מְרַבָּה הַתּוֹרָה אֲרוּכָה מֵאַרְץ מִידָה, וְהַפּוֹעֲלִים עֲצָלִים בְּנֵי אָדָם מֵתַעֲצָלִים לְלִמּוּד תּוֹרָה (ר' יונה), וְהַשְּׂכָר הַרְבֵּה, וְיַבְעַל הַבַּיִת דוֹחֵק זֶה הַקֶּב"ה, שֶׁנֵּאָמַר בּו: "וְהִגִּית בּו יוֹמָם וְלַיְלָה":

משנה טז

הוּא הִיָּה אוֹמֵר: לֹא עֲלֶיךָ הַמְּלָאכָה לְגַמּוֹר אֶת כּוֹלָה, וְלֹא אֵתָּה בֶּן חוֹרִין לְבַטֵּל מִמֶּנָּה עַל כּוֹרַחַךְ הָעוֹל מוּטַל עֲלֶיךָ (רע"ב). אִם לְמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה, נוֹתְנִים לָךְ שְׂכָר הַרְבֵּה שִׁישׁ יִתְרוֹן לְמִי שֶׁמְרַבֵּה בְּחוּכְמַת הַתּוֹרָה מִן הַמַּמְעִיט (ר' יונה) וְנֵאָמַר הוּא בַעַל מְלֵאכְתָּךְ שִׁשְׁלָם לָךְ שְׂכָר פְּעֻלְתְּךָ. וְדַע, מִתָּן שְׂכָרוֹ שֶׁל צְדִיקִים לְעֵתִיד לְבּוֹא מִתּוֹךְ כִּי אֵתָּה מַעֲלָה עַל לִיבְךָ גוֹדֵל חֲסָדִיו שֶׁל הַקֶּב"ה וְתוֹסִיף בּו אַהֲבָה:

(משכן שילה)

סיפורי צדיקים

התרופה הטובה ביותר

את הארנק וביקש שאבוא לקבלו בביתו.

המוצא, יהודי שאינו שומר תורה ומצוות, סיפר: "כאשר מצאתי את הארנק וראיתי את הסכום שבתוכו, החלטתי מיד לקחת את הכסף. לאחר מכן גילתי שיש בארנק תמונה של רב. כשראיתי את תואר פניו, הרגשתי שאיני מסוגל לקחת את הכסף לעצמי, ועלי להחזיר את האבדה..."

סיים הרב בוואר את סיפורו: "הרב שנראה בתמונה היה המשגיח הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל."

אשה כשרה

מעוטר בטלית ומוכתר בתפילין הלך הרב הקדוש ר' לוי יצחק מברדיצ'וב זיע"א לתפילת שחרית. עבר סמוך לביתו של אחד ממתנגדיו. הבחינה בו אשתו, מיהרה למלא דלי מים ושפכה את תוכנו על הצדיק בתוספת צעקות וחרפות. מיהר הצדיק לבית הכנסת והתפלל: "ריבוננו של עולם אל תעניש אישה זו, שהרי היא אישה כשרה העושה את רצון בעלה..."

יהודי מפרשבורג חלה אנושות והגיע עד שערי מוות. באו בני המשפחה אל הגאון רבי שמעון סופר זצוק"ל וסיפרו לו על מצבו הקשה של אביהם. הוציא רבי שמעון מצווארו את הצעיף שבו הורה להם להניח את הצעיף על מצחו של החולה, והבטיח כי בעזרת ה' ירפא. ואכן, בתוך זמן קצר הבריא החולה. שאלוהו תלמידיו אם השתמש בשמות הקודש: ענה בשלילה, והסביר: "צעיף זה שעל צווארי, סופג את עמל התורה הקדושה שאני הוגה בה תדיר. ומכיון שהתורה היא המרפא לכל התחלואים בעולם, הרי שספיגה זו כמו סמי המרפא הטובים ביותר".

תמונתו של הרב

סיפר הרב יחיאל בוואר שליט"א: פעם אבד לי ארנק ברחובות תל אביב, ובו סכום כסף גדול של כספי ציבור. יום אחד התקשר אלי אדם בלתי מוכר. הוא הודיע שמצא

צדיקים במיתתם קדוים היום

חוני המעגל

לעמוד, השפעת עליהם טובה - אינן יכולין לעמוד. יהי רצון מלפניך שיפסקו הגשמים ויהא ריוח בעולם". מיד נשבה הרוח ונתפזרו העבים וזרחה החמה ויצאו העם לשדה והביאו להם כמחיה ופטירות".

חוני המעגל היה תנא צדיק אשר נחשב בעיני אנשי דת רבים לבעל מופת, בן דורו של שמעון בן שטח.

הגמרא (תענית כ"ג.) מציינת את גדלותו בתורה, שהוא היה בעל הסבר בהיר, והיה מתרץ כל קושיה שהקשו לו בבית המדרש.

פעם אחת יצא רוב אדר ולא ירדו גשמים. שלחו לחוני המעגל: "התפלל וירדו גשמים". התפלל ולא ירדו גשמים. עג עוגה (מעגל) ועמד בתוכה כדרך שעשה חבקוק הנביא שנאמר (חבקוק ב) "על משמתי אעמדה ואתיבצה על מצור וגו'". אמר לפניו: "רבונו של עולם, בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך. נשבע אני בשמך הגדול שאיני זו מכאן עד שתרחם על בניך". התחילו גשמים מנטפין. אמרו לו תלמידיו: "רבי, ראינוך ולא נמות; כמדומין אנו שאין גשמים יורדין אלא להתיר שבעתך" אמר: "לא כך שאלתי אלא גשמי בורות שיחין ומערות". ירדו בוץ עד שכל טפה וטפה כמלא פי חבית ושיערו חכמים שאין טפה פחותה מלוג. אמרו לו תלמידיו: "רבי, ראינוך ולא נמות; כמדומין אנו שאין גשמים יורדין אלא לאבד העולם". אמר לפניו: "לא כך שאלתי, אלא גשמי רצון ברכה ונדבה". ירדו כתיקנן עד שעלו כל העם להר הבית מפני הגשמים. אמרו לו: "רבי, כשם שהתפללת שירדו כן תתפלל וילכו להם". אמר להם: "כך מקובלני שאין מתפללין על רוב הטובה, אף על פי כן הביאו לי פר הודאה" (פר קרבן תודה על נס ירידת הגשמים לאחר בצורת. הודאה מלשון וידוי, על עוון בקשת הפסקת הגשמים הנתפסת ככפיית טובה). הביאו לו פר הודאה. סמך שתי ידיו עליו ואמר לפניו: "רבש"ע, עמך ישראל שהוצאת ממצרים אינן יכולין לא ברוב טובה ולא ברוב פורענות. כעסת עליהם - אינן יכולין

מובא בגמרא (תענית כ"ג.) כאשר הלך חוני בדרך ראה אדם נוטע חרוב, ושאל אותו מדוע הוא עושה כן, שכן החרוב יישא פרי רק בעוד שבעים שנה. האדם אמר שהוא נוטע את החרובים לדורות הבאים, והוסיף הזקן את האמרה המפורסמת: "כשם שנטעו אבותי לי, אטע אני לבני". ישב חוני, התנמנם והתעורר כעבור שבעים שנה. כאשר קם משנתו, מצא את נכדו של הזקן כשהוא לוקט מפירות החרוב. משכנס לבית המדרש, תירץ חוני כל קושיא שעלתה בבית המדרש. אמרו החכמים שהמאמרים מיושבים וברורים כאילו היה פה חוני המעגל שהיה מיישב בעבר את הדברים בזמנו. כאשר אמר להם כי הוא חוני, איש לא האמין לו, ומרוב צער, התפלל חוני וביקש שימות, ואכן הוא מת. בעקבות כך, טבע רבא את האימרה "או חברותא או מיתותא". (או חבר או מיתה).

לפי התלמוד הירושלמי (תענית פ"ג ה"ט) מאורע זה אירע לחוני המעגל הקדום, אבי אביו של חוני המעגל, שהתפלל על הגשמים, ושבעים השנים בהם הוא נם היו שבעים שנות הגלות, הוא נרדם חבוי במערה - אליה נכנס להתגונן מגשמים - סמוך לחורבן הבית הראשון והקיץ לאחר בנין הבית השני. לנוסח זה כאשר טען שהוא חוני, אמרו לו שידוע, שכאשר חוני היה נכנס לעזרה בבית המקדש הייתה העזרה מאירה, נכנס לכן לעזרה והיא אכן האירה, ואז קרא על עצמו את הכתוב בתהילים (קכ"ו א): "בשבו ה' את שיבת ציון היינו כחולמים".

יום שני ג' באייר יום הילולתו זיע"א

לקבלת העלון במייל שלחו הודעה

alonorhaner@gmail.com

לקבלת העלון בוואטסאפ שלחו הודעה

0505069633

ניתן לקבל את העלון באתר "דרשו"

לכרבה זה הצלה

מזדים (מידים)
בת רות

לדפואה שלומה

חיים בן אסתר
הדס פלודה
בת אסתר

לדפואה שלומה

מאיר בן חנינה
שושנה בת יקוטה